

BISERIC'A SI SCÓL'A.

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretulu abonamentului:

Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.
" " " " jum. anu 2 „ 50 „
Pentru Romani'a si strainatate pe anu 7 „ — „
" " " " „ j. a. 3 „ 50 „

Pretulu insertiunilor:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte
4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondintiele se se adreseze Redactiunei
dela „BISERIC'A SI SCOL'A“ in Aradu, la
institutulu pedagogicu-teologicu, era banii la
secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu
din Aradu.

Invitare de prenumeratiune

la

„BISERIC'A SI SCÓL'A“

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Cu 1. Iuliu vechiu, fói'a „Biserice'a si Scól'a“
intra in alu doilea semestru alu anului curentu.

Rugamu deci pre on. abonenti a caroru abo-
namentu incéta cu finea lui Iuniu se-si renoiésca
abonamentulu cât mai curendu, ca se nu intre-
rupemú espedarea jurnalului, si se ne scimú orientá
in privinti'a numerului esemplarielbru ce avemú
a tipari.

Pretulu abonamentulu este celu din fronté-
spiciulu foiei, si anume: 2 fl. 50 cr. pe jumetate
de anu pentru Austro-Ungaria, si 3 fl. 50 cr.
pentru strainatate.

Banii de prenumeratiune se tramitu mai cu
inlesnire prin asemnatiuni postale (posta-utalyány,
Post-Anweisung.) Ne rógamu a se scrie curatu si
legibilu numele prenumerantelului, numele comunei
si post'a ultima.

Redactiuned.

Despre cultulu divinú.

(Responu dlui Ioan Popea.)

In unu articlu alu nostru intitulatu: „pro-
gresulu in religione si biserica,“ aparutu in nrulu
din 18/30 Noemvre 1879 am atetatu, cá in tim-
pulu din urma, si anume dela rentrarea nóstra
in constitutiune, a inceputu a se manifestá la noi
unu curentu de idei, care fara locu si séma, contra
institutiuniloru positive si contra legii organice
a bisericei nóstre pretinde o multime de re-
forme streine de institutiunile si spiritulu acestei
biserici. In acestu curentu de idei am numeratu

si o propunere facuta in unu sinodu eparchialu
de a se reformá cultulu divinú. N'am amintitu
inse nici propunatoriulu, ba nici chiar sinodulu,
pentruca nu de persóne ne am indatinatu a ne
ocupá vre odata, ei de principii si de fapte.

Articulu nostru — asia se vede, a superatu
reu pe dlu Popea, autoriulu acelei propuneri.
Astfelu Dsa vine, si ne face o surprisa, adre-
sandu adeca in nrui din 1 si 3 Maiu 1880 ai
„Telegrafulu Romanu“ o epistola dechisa catra
dd. redactori ai jurnalului „Biserice'a si Scól'a dela
Arad, Mangra, Hamisa et consortes“

In acést'a epistola se ocupa dlu Popea de
cele dise de noi cu privire la propunerea numita,
si preste totu de atitudinea foii nóstre. Dar cu-
riusu! Nu argumete sunt medilócele, prin care
se incérca dlu Popea a resturná cele dise de noi,
ci tóte fortiele acelei epistole suntu o aglomerare
de insulte la adres'a nóstra. Epistol'a amintitita
ne infacisiéza lumii, cá pre nesce, „jesuiti fanatici,
creeri inferbentati, ómeni de unu spiritu abso-
lutisticu, dictatoricu, netoleranti, farisei fatiarnici,
ómeni, care cautámu nodu in papura, o sancta
simplicitas! orbi, cari povetiuiu pe orbi in grópa,
si cari in orbi'a nóstra privimu biserice'a lui
Christos „als eine fette Kuh, die uns mit Butter
versorgt“ si altele multe.“

In adeveru frumósa colectiune de epitete si
démna de atât'a munca si oboséla! Ea este de
altcum fórte semnificativa, si caracteriséza de
minune pe dlu autoriu.

A trecutú acum de multu vremea, cand lumea
jurá „in verba magistri si totu ce cetea luá de
bunu.“ Astadi nu mai facu parale astfelu de
istorii. Astadi lumea nepreocupata, carea forméza
adeverat'a opiniune publica cand cetesce ceva,
judeca, si totu ce cetesce privesce de ceea ce
este si ce merita.

De aceea nu ne a durutu de locu cele scrise
de dlu Popea, cu atât mai vertos, ca nu o turma

de „orbi,” carei'a i-place „a fi povetivata de orbi in grópa“ este publiculu acestei foi, cum dice d. Popea, vorbindu din maltime, din Olimpulu, in carele crede, cà se gasesce; ci acestu publicu se compune din preotii si invetiatorii poporului, ómeni, cari in cea mai mare parte de siguru se potu mesurá in lumina si cunoscintie cu dlu Popea, ómeni, cari pentru valórea- si servitiile, ce facu bisericeii si natiunei, nu ocará, ci stima merita dela toti cei ce tienu la poporu, la bisericea si scól'a lui. Spriginulu ce ni-lu da acestu publicu de patru ani incóce din propri'a sa voia, si nu impusu cum se intempla pe aiurea, ne face a crede cà altcum judeca acestu publicu despre cele scrise de noi.

Trecendu acum la meritulu epistolei amintite, marturisimu, cà multu ne a surprinsu vederile dlui Popea referitórie la cultulu divinulu alu bisericeii ortodoxe. Dar mai vertosu nu intielegemu, cum vine Dsa a-si desvoltá aceste vederi in faci'a lumii, dupace ele au fost atát de desmintite chiar in loculu, unde s'a facutu propunerea de reforma, in sinodulu archidiecesanu.

In protocolulu acestui sinodu sub nru 34 cetimu, cà dlu Popea, dupace a facutu propunerea: „Se se reformeze cultulu bisericescu, se-se scurteze slujb'a bisericesca, pentru cá se-se póta tiené cuventari celu putienu odata intr'o luna; in urm'a unoru deslusiri date din partea presidiului propunatoriulu *si-retrage* propunerea.“¹⁾

Astfelu dlu Popea s'a potutu convinge indata despre valórea propunerii sale. Deslusirile date de presidiu de siguru nu au vorbitu pentru acésta propunere.

Se mai vorbesce apoi inca odata de acésta propunere in protocolulu amintitu si anume sub nru 105. Aici sinodulu se declara, cà *nu este competentu* a se ocupá de ea, si o „recomendá inaltulu presidiu sinodalu, pentru a insistá la deslegarea ei in sinodulu episcopescu.“²⁾

Cum vine sinodulu archidiecesanu a luá unu conclusu asupra unei propuneri retrase, nu voim a ne ocupá. Solutiunea data de altcum nu judeca intru nimicu stáriei lucrului.

Ei bine! dar cele dise de noi sunt in deplinu acordu cu procedur'a observata de sinodulu archidiecesanu. Noi n'am pretinsu in articulu nostru alt'a, decât ca in tóte se procedemu cu buna renduiéla, asia precum dictéza legea si doctrin'a bisericeii. Nu voim, si nu potemu voi confusiune, si mai cu séma spargerea unitáti bisericeii lui Christos. Ce ar fi de biserica, daca tara privire la lege si doctrina fiacare, sinodu eparchialu, s'ar ocupá de schimbári si reforme,

dupa placulu cutarui deputatu, precum pretinde dlu Popea, si unu sinodu eparchialu ar face unele reforme si schimbári de acésta natura, ér altulu altele? Ce ar urmá, daca sínódele nóstre administrative bisericesci aru trece in modulu acést'a preste competinti'a loru, si s'ar ocupá de lucruri, cari dupa natur'a loru sunt rezervate altoru sínóde?

Negresitu, ca s'ar face mari scisiuni chiar intre eparchiele Metropoliei nóstre, ne am rumpe in religiune de romanii de dincolo de munti, ne am rumpe de bisericea ortodoxa mama, lucruri pe cari nimenea nu le doresce.

Standu lucrulu astfelu, tractandu adeca noi in colónele acestei foi propunerea dlui Popea chiar cum o a privitu si sinodulu archidiecesanu, este pré evidentu, cà nu pe noi avé densulu motivu a se superá; ci pe lege si doctrina, séu pe sinodulu archidiecesanu, carele s'a dechiaratu ne-competentu a se ocupá de propunerea sa, séu dóra chiar pe presidiu pentru deslusirile date, in urm'a caror'a si-a retrasu propunerea.

Cu tóte acestea grele imputári ne face noue dlu Popea. Ba, ce este mai multu ne infacisiéza lumii de dusimani ai predicei in biserica.

Mare neadeveru si-permite dlu Popea a ne insinuá prin acést'a. Unu lucru, credemu, avemu totu dreptulu a pretinde dela dlu Popea, si anume, cà daca i-place adeverulu si dreptatea, se fi studiatu cele cuprinse in acést'a fóia, mai nainte de a se pronuciá asupra ei.

Acésta fóia, („nefastu jurnalulu,” cum o numesce dlu Popea) este acum in alu patrlea anu alu esistentii sale, ér cele scrise intrens'a in timpulu acést'a sunt in man'a publicului, si in urmare noi nu le mai putemu stremutá.

Numerii aparuti pana acum marturisescu de noi, cà mai in fiacare numeru si ori de câte ori ni s'a datu ocaziune, am indemnatu din tóte puterile a se predicá cât mai desu, am publicatu apoi destule predici, cu unu cuventu am facutu totu ce ne stá in puterea nóstra in acésta privintia, si multiemita lui Ddieu in partile nóstre se si predica mai in totu loculu, ér in specialu la noi in diecesa despre acést'a conform unui ordinu sinodalu se face reportu officiosu in fiacare anu consistoriului si sinodulu.

Noi nu am separatu nici odata predic'a de cultulu divinulu; ci din contra am sustienutu totdeun'a, cà predic'a forméza *partea esentiala a cultului divinulu in bisericea ortodoxa*. Iéta ce diceamu noi in acésta privintia in unu articulu aparutu in anulu 1878 vorbindu: „Despre cultulu divinulu in generalu“

„Bisericea inca si astadi lucra, si va lucrá pana la sfersitululu lumii ceea ce a lucratu Christos. Avendu in vedere cuvintele Mantuitorului:

1) Vedi Protocolulu sinodulu, archidiecesanu, din anulu 1879 pagin'a 18.

2) Vedi acelasi protoc. pag. 51.

„Mergendu invetiati tôte neamurile,“ ea vestesce nentruptu la tôte popórele doctrin'a cea mantuitória, cá se le inspire viétia bine placuta lui Ddieu, si prin acést'a se-ii faca capabili pentru ajungerea scopului supremu. Daca s'ar curmá vestirea cuventului divinu, atunci adeverat'a cunosciintia si adorare de Ddieu ar incetá cu desversire de pe faci'a pamentulului, urmandu in loculu loru ignoranti'a si desfreulu paganismului. Asia dara vestirea *invetiaturiloru crestine, formeza partea esentiala in cultulu divinu*, fiindca fara acést'a nime nu póte ajunge la cunosciint'a si onorarea lui Ddieu.“¹⁾

Catra finea acelui articlu specificandu partile, din cari se compune cultulu divinu, diceamu:

„Asiadara cultulu divinu cuprinde in sene: *predic'a*, liturgi'a, sacramintele, santirile si binecuventarile, cu unu cuventu totu ce a lucratu Christos pentru mantuirea nóstra?“²⁾

Acestea le diceamu vorbindu despre cultulu divinu in generalu, dar spre orientare mai citamu aci unele amintite in articlu: „Missiunea si importanti'a amvonului.“

„Si ce este amvonulu, acésta tribuna in biseric'a? Este elu óre unu mobilu de lusu, unu chipu cioplitu, mutu si surdu, menitu a sustiené colbulu, ce se redica din cand in cand, si panz'a, ce-si tiese paianginulu prin unghiurile sale? Séu este elu acea tribuna sacra, de pe care trebuie sè-se auda *explicarea cuventului lui Ddieu, explicarea evangheliei?* Negresitu acést'a din urma trebuie se fia elu.“ Er mai josu am adaosu:

„Pentru aceea cu dreptate esclama Miniatu: „Amaru cand este tacere in biseric'a, adeca cand nu se aude cuventulu lui Ddieu, cand pazitorii staulului, pastorii oiloru celoru cuventatórie, urmatorii apostoliloru, nu cuventéza, ci sunt fara de glasu séu din nesciintia séu din lenevie.“³⁾

Cu tôte acestea „nefastu jurnal“ este „Biseric'a si Scól'a“ dusimani ai prediceii, „farisei fatiarnici, orbi cari povetinescu pe orbi in grópa“ etc. sunt cei ce scriu intrens'a, dice dlu Popea!

In adeveru, ca se ne servimu de cuvintele Dsale „*orbu*“ trebuie se fia acél'a, carele nu vede, cá *fara socotélu si nedreptu* este dlu Popea, cand ne insinua astfellu de neadeveruri in faci'a lumii in colónele „Telegrafului Romanu.“ Cu o singura rugare credemu, cá ne va fi permisu a ne adresá si noi catra densulu, si anume: se faca bine a ne citá unu singuru pasagiu din acésta fóia, in carele ne amu fi declaratú contra prediceii in biseric'a. Pana atunci inse, trebuie se privimu cuvintele Dsale de: neadeveruri scornite cu scopu de a compromite pe altii, unu lucru, despre ca-

rele scie de buna séma dlu Popea, cum lu-nu-mesce lumea.

Dlu Popea propune „se-se reforméze cultulu bisericescu, sè-se scurteze slujb'a, pentru cá sè-se póta tiené cuventari celu putienu odata intr'o luna.“ Multu ne am miratu de motivulu acestei propuneri, mai vertos cá insusi dlu Popea ne demustra, cá in biseric'a pe langa cultulu, carele la inceputu erá mai lungu decât astadi fiind in usu liturgi'a santului Iacobu s'a predicatu, si anume s'a predicatu pe timpulu barbatiloru apostolesci, s'a predicatu apoi pe timpulu lui Ioanu Christostom, Vasile celu mare, Grigorie de Nazianz si Grigorie de Nis'a.

Ei bine! dar nici astadi nu se practica in biseric'a alte liturgii, decât cele instituite pe bas'a revelatiunei divine de acesti mari barbati ai biseric'ii. Chiar aci se afla inse inconseciint'a dlui Popea. Dsa ne spune adeca, ceea ce n'a dubitatu nimenea, ca atunci se predicá in biseric'a, dar acum pe langa acelasi cultu divinu nu se mai póte.

In mare retacire este dara dlu Popea, cand sustiene ca cultulu impedece predic'a. Acésta teoria nu este alteeva, decât o copia, dupa cele ce se imputau odinióra cultului divinu de reformatorii din Germani'a.

In biseric'a nóstra pe langa acelasi cultu s'a predicatu in trecutu, si se predica si astadi, si vorbindu de noi de romani, ne servesce de o puternica dovédá faptulu, cá inca la anulu 1570 s'a tiparitu o cazania (carte de predici), carte, care a statu in mare autoritate, si care a fost intrebuintiata mai in totu loculu in biseric'a. In mare stima si multu intrebuintiata a fost apoi in biseric'a „Chiriacodromionulu“ tiparitu sub mitropolitulu Siaguna.

Acésta carte, desí fórté scumpa, se aflá, si se mai afla si astadi mai in tóta biseric'a ér usulu ei erá fórté mare, se predicá si se predica si astadi in cele mai multe parti mai in tóta Duminec'a si serbatóri'a nu cum dice dlu Popea, „odata in luna“ chiar cu slujb'a bisericésca scurtata.

Pré evidentu dara, cá cultulu bisericescu nu impedece predic'a.

Pe langa acelasi cultu predicá Marele Metropolitu Andreiu, pe langa acelasi cultu predica fratii nostrii greco-catolici, pe langa acelasi cultu se predica si astadi in totu loculu, unde nu lipsece voi'a, si unde acést'a nu este impedece de alte greutati, la cari nu cultulu pórtá vin'a.

Astfelu propunerea dlui Popea nu are *nici cea mai mica ratiune si ca atare nu are nici o valóre*, si din motivulu acést'a.

Dice apoi dlu Popea, ca Mant. Christos vestesce in evangeli'a sa ómeniloru, ca „Inchinatorii cei adeverati se voru inchiná Tatalui cu

1) Vedi Nro. 30 din „Biseric'a si Scól'a“ anulu 1878.

2) Vedi nrulu 31. acelasi anu.

3) Vedi Bis. si Scól'a Nro. 38. an. 1878.

spiritul și adevărul,“ și de aci conchide, că predică este totu în biserică ér ceremoniele pu au nici o valóre. Aici interpretandu dlu Popea individualu, dupa placulu seu cuvintele santei scripturi, merge în conclusiune mai departe, decât protestanții. Iéta ce dice în privința acéstă Luthardt unu barbatu de mare autoritate între protestanți:

„Timpulu rationalismului a facutu, ca în servitiulu divin se dispara cuventulu lui Ddieu înainte predică, și astadi mai este datina a se pune în servitiulu divin pré mare pondu pe *cuventulu omului* (predică). Cu tóte acestea predică produce numai atunci adevératu efectu, când este pe deplinu spriginita de celelalte *acte ale servitiului divin*. Cultulu divin edifica numai atunci, când se multimescu prin elu tóte partile și puterile vietii nóstre interne, și nu numai mintea. ¹⁾

Acéstă impregiurare, conchide Luthardt înstreinéza pe multi dela biserică. ²⁾

Dlu Popea, ca teologu ortodocsu trebuiá se scia, că în biserică nóstra nu este permisa interpretarea individuala a santei scripturi. Noi nu suntem protestanți, ca se o interpretámu fiacare dupa placu, ci dreptulu de a interpretá santă scriptura este rezervatu numai totalitatii bisericei propunátorie ³⁾. Altcum interpretéza biserică apoi cuvintele Mantuitoriului citate mai sus.

Dupa interpretarea bisericei sensulu cuvintelor dise de Mantuitoriulu catra femeia samarinéna nu se referu la cultulu bisericei crestine, ci ele contienu *abrogarea ceremonielor jidovesci*, ⁴⁾ cari dupa venirea Sa pre pamentu nu mai aveau nici o valóre. ⁵⁾

„Nu suntemu în biserică, nu potemu fi dusmani reformelor acolo, unde recere necesitatea“, ⁶⁾ diceamu noi în articlulu, de carele s'a superatu dlu Popea. Si noi voimu reforme în cultulu divin. Dorimu inse, că aceste reforme sè-se faca cu socotéla și la locul lor. Nu de schimosire, cum vrea dlu Popea, este necesitate în cultulu divin, pentrucă acestu cultu dicea Marele Andreiu, nu-i este iertatu nimenu a-lu schimbá, séu schimonosi vorbindu nu de liturgja, ci de celelalte servitiuri bisericesci; ⁷⁾ ci noi dorimu o reforma astfelu, că acestu cultu, carele nu este lucru de mani omenesci, ci este *basatu pe cuventulu lui Ddieu* ⁸⁾ se se esecute într'unu modu, prin carele se influintieze cât mai multu asupra credintiosilor, și se produca în ei adevérata pietate.

(Va urmá.)

1) Vedi Luthardt, Vorträge 3. pag. 75.

2) Loculu citatu.

3) Vedi Macaire, Introduction a la theologie orthodoxe §. 135.

4) Vedi Macaire theologie dogmatique orthodoxe II. pag. 147.

5) Vedi si Joan Chrisostom Serm. contr. Jud. IV, 6.

6) Vedi Biserică și Scolă Nro. 48 anulu 1879.

7) Vedi Siaguna, Dreptulu canonicu §. 40.

8) Vedi Macaire Introd. a la theol. orth. §. 130.

Cuventare

pentru dominec'a, a III-a dupa Rosalie.

„Scie Tatalu vostru celu curescu, că ve trebuescu voue aceste“
(Mat. VI. 32.)

Inimă fiacaru crestinu trebue se palpitate de bucuria audiendu aceste cuvinte! A sci si a fi convinsu că Parintele curescu cunósce tóte trebuintiele si că da fiacaru a ce-i este de folos, este óre putiena mangaere pentru noi iub. A? Ni trebue vre unu sentu mai puternicu? Ochii atotuvedietori ai bunului Parinte canta plini de indurare spre moscenirea sa si vediendu lipsele nóstre le delatura, cunoscendu nevoile nóstre, ne scóte din ele, privindu lacrimile nóstre le sterge! Dreaptă lui liberala este aprópe de noi fapturi debile si conduce pasii nostri din leaganu pana la momentu! Ea se misca si noi cademu. Ea se intinde si noi ne saturamu de bunatati! Ce este omulu Ddieule de-lu amintesci? Si fiulu omului de-lu consideri? Au nu se asémene densulu suflarii? Au nu suntu dilele lui ca umbră ce trece? Permite oh! permite bunule! acestei umbre trecetórie, de carea atâtă grijesci, pre carea atâtă o iubesci, se se inaltie cu cugetulu la tine isvorulu nesecatu alu iubirei, la tine lumină cea adevérata, se-ti multiamésca pentru darurile reversate spre densa!

Ce iubire nesfirsita! Ce bunatate nespusa! Fintiă cea prea Inalta, la carea nu potu privi Cheruvimii si serafimii, necontenitu în giurulu nostru, ca o mama îngrijita si iubitorie, cu manile pline resfirandu daruri între fiii sei! Aci taria, colo potere, acestuia sanatate, aceluia rabdare. Dar cum amu meritatu noi fintie nedemue atâtă indurare? Nu ve mirareti crestinelor de acéstă, elu este Parintele nostru celu prea bunu. Elu scie tóte lipsele nóstre si da fiacaru după trebuintiele sale. „Scie tatalu vostru celu curescu, că ve trebuescu voue aceste.“

Veniti deci se ni facemu de obiectu alu contemplarii si zidirii nóstre de astadi *portarea de grija a lui Ddieu de fapturele sale* căci numai cunoscendu acéstă vomu deveni la cunoscintiă deplina a nespusei sale bunatati si miscati de acéstă bunatate vomu cautá prin portare crestinesca se ne facemu totu mai multu vrednici de darurile sale parintiesci!

În ce raportu sta faptură cu facatoriulu, în acelă stamu noi ómenii cu Ddieu. Ce însemnéza înse cuventulu „faptură“?

Unu lucru facutu. Dar sub „facatoriulu“ ce întielegemu? O fintia inzestrata cu voia, carea în lucrările sale vedesce întielegere, întieptiune. minte. Vasele de lutu suntu lucruri de mana, olariulu facatoriulu lor. Că le póte face vedesce poterea si priceperea lui, ce nu o are lutulu. Că le imbraca în forme diverse si varie, vedesce o combinatiune mai pre susu de combinatiunea animalului, si carea isvoresce din întieptiunea, din mintea lai. Olariulu mai are si stapanire deplina asupra vaselor de lutu. Le póte tienea, le pote inse si nimici. Dar că totusi nu le nimicesce ci le întrebuintieza spre scopulu pentru care le a facutu, arata afara de pricepere si întieptiune inca si bunavointia lui facia cu densele. În esemplulu acéstă avemu o icóna desi imperfecta a raportului dintre Ddieu si noi. Elu, fintiă cea mai inalta, a facutu tóte din nimica, de unde cunóscemu atotpoternicia lui. Le-a întocmitu tóte asia, ca se corespunda pre deplinu scopului pentru

care le-a facutu, a pusu in trensele poteri, cari se contribuie la prosperarea lor se li inlesnesca esistinta. Acést'a inse dovedesce o intieptiune mai pre susu de intieptiunea omenesca, o intieptiune nemarginita. Dar apoi acést'a fiintia Inalta sustiene conduce si ocrotesce tóte fapturele sale cu atât a grija si grijesce de densele cu atât a iubire încât trebuie se recunoscemu si nespusa sa bunatate facia de ele. Portarea de grigia a lui Ddieu de fapturele sale inse isvoresce tocmai din aceste trei insusiri ale sale, din atotpoternicia, din intieptiunea si bunatatea sa. Grigirea Ddiei de fapture nu se póte nici de cum negá pentrucá o vedemu a fi sufletulu naturei. Ea sustiene tóte, acopere ceriulu cu nori, pregatesce pamentulu ploia, face muntii se produca ierba, da vitei nutrimentulu, incungiura otarele tale cu pace, te satura cu grasimea granulu, tramite cuventulu seu si reinoiesce faci'a pamentulu! (psalm. 148.)

Sant'a Scriptura ni arata in forte multe locuri, cumca exista o portare de grija a lui Ddieu de fapture. Asia sant'a evangelia de astadi ni pune inainte vietatile mici si debile, paserile ceriului. Ele nu semena, nu muncescu, nu secera si nu aduna ca omulu si totusi „Parintele cerescu le nutresce pre ele.“ Man'a sa liberala gatesce nutrimentu la tempulu seu nu numai loru ci si tuturor celoralalte animale si omulu. Ea face „se resara ierba pentru vite si verdetia pentru trebuinta omului“ (psalm. 104. 14.) Parinte sante! ingrigirea ta de noi e mai pre susu de tóta indoiea, cáci vedemu cu ochii nostri bunatatea ta, vedemu si scimu cá „tóte pre Tine te asteapta se li dai nutrimentu la tempulu cuvenitu. Tu li dai, ele aduna. Tu deschidi man'a Ta ele se satura de bunatati“ (ib. 27. 28.) Acést'a ingrigire a Ta a scosu pre Avraamu din Mesopotania si l'a condusu in pamentulu Canaanului, i-a datu moscenitoriu pre Isacu si pre Josifu scotiendu-lu din manile fratiloru sei, l'a inaltiatu in Egiptu. Acést'a ingrijire a Ta a destinat pre Isaia de prorocu si pre Ioanu de inainte mergetorii si botezatoriu alu Fiului teu! Grigea Ta Parinte ne-a mantuitu de osand'a lui Adamu si totu acést'a ingrijire conduce natiunile pamentulu catra destinele lor. Ea descopere pecatele ascunse ale celoru fara de lege si remunera virtutea nebagata in sama. Acést'a grija parintesca a Ta a facutu ceriulu si l'a intinsu ca o tapeta deasupra nostra. Ea a creatu sórele, lun'a si stelele se ni sierbesca de luminatori! Cine le-a desemnatu calea ca se nu o parasésca in veci si perpetuu? Si pamentulu cine la intemeiatu? Cine a facutu aerulu spre resuflarea nostra, animalele si plantele spre folosulu si desfatarea nostra? Cine altulu decât Tu prea bunule Imperate! fiintia inalta pre carea Te numimu mantuirea nostra, scutul nostru, refugiulu nostru, Ddieulu nostru in veci!

Si daca diu tóte aceste nu te-ai convinsu o crestine! despre portarea de grija a lui Ddieu de fapturele sale, apoi „intórcete la cas'a ta si spune câte ti-a facutu tie Dhu!“ (Luc'a VIII. 39.) „Domnulu carele ierta tóte faradelegile tale, carele vindeca tóte bolele tale, carele mantuesce din momentu viet'a ta, carele te incununéza cu mila si cu indurari.“ (psalm. 103. 3. 4.) Privește-te pre tine însuti si te intréba de unde esti tu si cine te-a facutu? Cine ti-a datu tie trupu cu atâtea madulari si sufletu cu atâtea poteri? Cine te-a plasmuitu in pantecele maicei tale si a saditu in inim'a ei semtiementulu gingasiu de iubire catra tine? Cine altulu decât Creatoriulu teu, Parintele teu, Ddieulu teu! Nu ve amagireti crestiniloru! Chiar de

n'ar fi scriptur'a descoperita, chiar de nu ne ar fi invetiatu Fiulu lui Ddieu cumca Parintele seu póta grigia de tóte fapturele sale, totusi ar trebui se o cunoscemu acést'a esaminandu-ne cu atentiune pre noi insine. Cine indrépta pasii nostri ca se nu cademu? Cine intaresce manele nostra obosite? Cine da vedere ochiloru nostri, audiu urechiloru nostre? Dara form'a trupului, dar sanatatea, dar poterea, minte de combinatu, pricepere de cuprinsu cine ni-a datu noue? Cine altulu decât numai acel'a carele impodobesce crinii campului.

Portarea de grija a lui Ddieu se descopere in totu lucrulu, la tóta faptur'a, dar mai vertosu in biseric'a lui. Elu a saditu via aleasa — biseric'a in locu grasu, in pamentulu seu iubitu. Vi'a acést'a, biseric'a a ingradito cu poruncile sale si i-a pusu pazitori angerii sei. A ziditu in trens'a turnu, legea sa si a intrunitu teascu, altariulu seu. A lucrat'o apoi si a grijit'o cu iubire, prin patriarhii si prorocii sei, a ndat'o si ingrasiat'o cu sangele Fiului seu intrupatu, a latit'o prin apostolii sei, a aperat'o prin martirii si cuviosii sei sute de ani si o conduce, o lucréza si o apăra si astadi prin Duhulu seu celu santu. Aci in sant'a sa biseric'a a pusu unu isvoru plinu de daru si binecuventare, a gatitu locu santu si alesu unde fiulu se alege in bratiile parintelui, unde peccatosulu se affe iertare si celu sdrobotu cu inima mangaaere. Aci in acestu locu santu a pregatitu elu mancare neperitorie, trupulu Fiului seu, beutura facatoria de vietia sangele lui, legatura fratiésca, iubirea lui. De aci, din loculu acest'a santu imparte elu darurile sale bogate. De aci striga elu in audiulu tuturoru: „Mangaiati, mangaiati pre poporulu meu! preoti graiti la inim'a Ierusalimului! si-lu mangaiati pre densulu, cá s'a plixitu umilinta lui, deslegatu-s'a peccatulu lui, cá a luat diu man'a Domnului indoite pecatele sale“ (Isaia XL. 1. 2.)

Causa destula pentru noi Iub. A. se strigamu cu psalmistulu „tara mea si cantarea mea e Domnulu si mi sa facutu mie spre mantuire“ (psalm. 118. 14.) Cáci inchipuiti-ve numai cá si-ar retrage man'a si si-ar intórcé faci'a sa de catra noi. Inchipuiti-ve numai cá portarea de grigia a lui Ddieu de fapture ar incetá pre unu momentu. Ce ar urmá atunci? Au nu si-ar intórcé atunci natur'a cursulu seu indata? Au nu s'ar peface lumea in nimiculu din carele s'a creatu? Si ce s'ar^{fi} sci face atunci fapturele tale insufletite, Dómne? „Intórcandu-ti tu faci'a Ta se voru turburá, labei duhulu loru si se voru sfirsi si in tierin'a sa se voru intórcé“ (psalm. 104. 30.)

Dara vedu Iub. A. in feciele vóstre óresi-care misicare si sioptira se audu intre voi. „Ce felu de cuvinte sunt aceste, de cari ve intrebati intre voi si sunteti tristi?“ (Luca XXIV. 17.) Au dóra ve indoiti despre portarea de grija a lui Ddieu? — S'au nascutu unele banueli in inimile nostre, respundeti voi. Si anume: cautandu noi inprejurulu nostru vedemu o multime de fiintie coplesite de nenorocire, umbre de ómeni cu trupuri diforme si schimosite. Gróza imple inimile nostre la vederea loru si pre nesemtite ni erumpe din pieptu eschiamarea: Oh! cât este de parasita, fiintia cea aleasa a pamentulu! Asia continuati voi banelile vóstre, ce le culegeti de siguru din indoielele necredinciosiloru, ce deneaga portarea de grija a lui Ddieu. Ei dar crestiniloru, fratiloru! tóte aceste nu eschidu portarea de grija a lui Ddieu! Aceia pre cari ii numiti umbre de ómeni si de cari diceti cá ve ingroziti, suntu tocmai asia de lipsa in natura,

ca si voi ómenii mandrii la chipu! Au dóra suntu in padurele vóstre numai bradi? in gradinele vóstre numai trandafiri? in cantarile vóstre numai piese vesele? Dar cine v'a spusu voue, cá pre astfelu de ómeni ii-a parasitu portarea de grija a lui Ddiu? Dóra trupula loru diformu? Au dóra la trupu cautati? Nu este acest'a numai unu vestmentu trecatoriu? Cantati mai bine la sufletu, carele e asemenea sufletului vostru, facutu de acelasi Ddiu, spre aceiasi scopu inaltu ca si sufletulu vostru, partasiu de aceleasi darni si bucurii ca si sufletele vóstre.

Se concedemu acest'a, dicéti voi, dar, déca Ddiu pórtá grija de fapturele sale, unde este dreptatea? Noi vedemu virtutea si credinti'a impilata, adevérulu desfiguratu, ómeni'a trasa in noroiu. Pentru ce acest'a diferentia? Aici unulu mecatu in dorere, colo altulu luptandu-se cu valuri dusmanóse si in faci'a loru unulu alu, treilea in verfulu norocului! Daca pórtá Ddiu grija de fapturele sale, pentru ce atáta deosebire între densele? Aici bogatulu inotandu in placheri striga: „*Suflete! ai multe bunatati, adunate pentru mai multi ani, manca bea si te desfatéza*“ (Luc. XII. 19.), colo seraculu, incunguratu de lipse nenumerate, dice cu Jovu: „*Pier'a diu'a in carea m'am nascutu*“ (Jovu III. 3.) Se esiste portarea de grija a lui Ddiu candu ni se cetesce din evangelia, cá, pana ce bogatulu se desmérda cu mancaru alese, Lazaru plinu de rane piere de fóme inaintea usiei lui?

Ddielu meu! Ddielu meu! ce strembi si nedrepti sunt ómenii in judecatile loru! Au dóra sunt Iub. A. in casele cele mari numai vase de aur si de argintu, séu mai sunt si altele de mai putiennu pretiu? Si dicevoru aceste Domnulul lor de ce nu ne puni la loculu de onóre? „*Dar tu omule cine esti, de respondi in protiv'a lui Ddiu? Au dóra va dice faptur'a celui ce o a facutu, de ce mai facutu asia? Au nu are putere olárgulu asupra lutului, ca dintru aceeași fragmentura se facu unu vasu de cinste, ér altulu de necinste*“ (Rom. IX. 20. 21.) Voi vedeti pre celu bogatu petrecendu-se in tóte dilele luminatu, si pre Lazaru zacendu la usile lui plinu de bube, uitati inse cá dupa mutarea din ceste trecatorie acel'a se muncesce in iadu, ér acest'a se desfatéza in rajn. Intrebuintiati cuvintele lui Jovu, ce le-a graitu intrunu minutu de desperare, uitati inse cu totul cá portarea de grija a lui Ddiu nu l'a parasitu, ci l'a restituitu tóte câte perduse. Vedeti pre bogatulu cu secerisiulu manosu, cá se preda cu totul semtiualitáti desfatandu-se in duhu de placerele ce-lu asteapta, uitati inse cá totu in aceea nópte si-a pierdutu sufletulu seu. Voi vedeti pe seraculu necajindu si pre celu bogatu lu-numiti fericitu. Dar sunteti voi convinsi despre aceste? Sciti voi positivu cá nacajitulu nu are nici o diua de placere si bucuria si cá ayutulu nu se simte parasitu si nenorocitu pre langa tóte comórele lui? Si apoi sciti voi pentru ce imparte Ddiu asia sórte între ómeni? „*O adenculu bogatici si alu intieleptiunei si alu sciintiei lui Ddiu, cât de nepatrunse sunt judecatile lui si nedescoperite cararile lui.*“ (Rom. XI. 33.) Au nu vedeti voi Iub. A. cá Elu ca si parintele celu bunu si intieleptu intrebuintiéza asprine cu unii dintre noi déca nu folosescu sfaturile si invetiaturile lui! Au nu observati cá pre unii ii momesce cu bunatati lumesci, voidu prin acest'a se li aráte numai o umbra a bunatatiilor ceresci ce ii astépta déca implinescu voi'a lui? Pre altii ii arunca érași in mijloculu lipseloru si a nevoiloru, ca se li infatiosieze incátva starea ce-ii astépta dupa acésta viétia, déca nu se

voru intórce, curatiti prin pocaintia, catra densulu. Asia pre unii momesce, pre altii infricosiéza, pre unii inaltia, pre altii dobóra, pre unii ranescé pre altii vindeca cu scopulu de a ne mantui pre toti! In lipsa, in necasu, in nevoia si in seracia, in morburi, in perderi si in ispite nu priviti voi Iub. A. lips'a de portarea de grija a lui Ddiu, ci priviti intrensele mai vertosu scóle, prin cari trecendu omulu se indrépta, si se inbunatatiesce precum se lamurescé aurulu prin focu!

Din tóte aceste v'ati potutu convinge Iub. A. cumca Ddiu pórtá grija de fapturele sale. Acést'a inse nu trebue se ne faca ca se siedemu cu manile in sinu, nelucrandu nimica. Noi din contra suntemu chiamati la lucrare continua. Activitatea este o insusire inalta a Ddieirei. Astfelu fiind omulu, prin lucrare se apropia de Ddiu, carele produce si creiéza necontentitu in ceriu si pre pamentu in mari si in tóte adencurile. Numai cât agoniseal'a prin lucru se nu ne fia uniculu scopu alu acestei vieti pamentesci, ci unu mijlocu spre scopu. Se agonisimu ca se avemu cu ce se ne procuramu mijlócele spre a ne luminá si perfectioná, se agonisimu inse ca se si potemu contribui la luminarea si perfectiunarea deapropelui nostru. De aci urméza cá fia care este indatoratu se pórté grija de deapropéle seu. Mai marii, puternicii lumei se pórté grija de supusii loru, de inaintarea loru materiala si spirituala, de binele loru sufletescu si trupescu, aducendu-si aminte, cá este unu stapanu in ceriu si cautare de facia nu este la densulu.“ (Efes. VI. 9.) Supusii érași se fia cu credintia si ascultare catra stapanii loru si ori ce facu se faca din inima, ca Domnului éra nu ca ómeriloru (Colos. III.)

Preste totu in nevoi si in nenorociri nu desperati, ci pune-veti nadejdea vóstra in portarea de grija a lui Ddiu scíindu cá elu este grabnicu intru ajutoriu. „*Ferice de omulu caruia Ddieulu lui Iacob este ajutoriulu lui, speranti'a lui in Domnulu Ddieulu lui!*“ (psalm 145. 5.) Amin.

Sredistea-mica in Iuniu 1880.

Mihailu Juica

presbit. or. rom.

Lipov'a in 16/5 1880.

Domnule Redactoru!

De 10. luni de dile scól'a nu iubiléza, tace, cá e in postu, dar tace si face. Cine scie ce e a instrué si a invetiá; ce e a fi invetiatoriu si invetiacelu; ce e a fi sentinela si a stá la postu, — trebue se recunósca, cá 10 luni de dile, si o parte si alt'a, n'are resuflare, n'are serbatóre. Abia cu jumatatatea lui juniu, începe asaltulu, — intra sesonulu serbatoriloru — sesonulu esameneloru, — si apoi paus'a.

Avemu dar cauza a sci, si a dá séma de ce am facutu; avemu cauza a dá séma despre recolt'a spirituala ce am adunatu; avem chiemare si detorintia — deopotriva toti factorii — tóte partile esecutive si constitutive, a ne interesá, a luá parte si a petrece cu ochi ageri — serbatorile ce se petrecu in acestu sesonu — esamenele, si a ni face repórte cât mai fidele despre ele; cá se vedemu fructulu osteneleloru, ce le am castigatu, cu multu sacrificiu.

Prin esamene se oglindéza viitoriulu ce ni-lu pregatimu; prin esamene se vede si golulu ce ar fi de umplutu; esamenele suntu compasulu, de dupa care ar a se indréptá — in caletori'a pre marea cea

viforósa a invetiamentului — si corabierulu si corabi'a; si invetiatoriulu si comun'a.

Profitandu si eu de ocaziunea acestui sesonu, cu permisiunea D-vóstra, voi a reportá!

D e l a e s a m e n e .

In 12. a le curentei, participaiu, diminétia, in opidulu Radn'a; dupa mediadi in comun'a Sioimosiu; cea dantaiu, cu 1500. éra dón'a cu preste 2000. de locuitori romani; ambele situate pe tiermurele dreptu alu Muresiului, la pólele promontorului aradanu.

Pre cine nu-lu va surprinde, candu voi spune, cá in Radn'a, dintre 108. de prunci apti de scóla, am numeratu presenti la esamenu preste 50. de baeti si aprópe 40 de fete. Precum a fostu frecuentarea, asia si sporiulu, respective rezultatulu esamenului a fostu bunu, mai pre susu de tóta asceptarea.

Eroulu dilei D. invetiatoriu A. D. Romanu, póte fi mangaitu, ca si in anulu scol. espirutu, cá totdeun'a — a doveditu, cá este consciu de chiemarea sa, si maiestoru de scóla. Fia, ca Elu, se se póta fericitá cu comun'a, si comun'a cu Elu, la numerose festivitati de acestea.

Ospeti, nu au lipsitu a fi, fruntasii comunei, cu tóte cá erá frumósa di de lucru. Numai un'a, mai erá si este de doritu a se urmá la noi. Se iá parte la esamenu si mamele, se se bucare si ele impreuna cu tatii, de progresulu filoru si ficeloru loru, redicandu cu acést'a si mai pre susu insemnatatea dilei, si interesele pentru scóla, pentru cultura si invetiatura.

In Sioimosiu. La 2. óre, in presentia preotulu, notariulu si a fruntasiloru comunei — fu proba in clas'a superióra — de vr'o 3. ani infintiata — cu baetii si baetele de 9—12. ani, in numeru de 23. presenti la esamenu. Ne a surprinsu acestu esamenu asía de tare, cá dorimu si pe viitoriu, sa fia numai totu asia. Respunsurile, si pos'a baetiloru erau impuitórie; fetiele loru vesele, si unulu mai imbracatu si mai curatu cá altulu. Dlui preotu si invetiatoriu Iosifu Vuculescu, i-detorim recunoscintia pentru acést'a; ér DSA póte fi mangaiatu si falosu, cu fragedele mladitiei, ce dá generatiunii.

Un'a inse am avé de doritu. Dupa atát'a proba — comun'a se redice salariulu Dlui preotu-invetiatoriu, si V. Consistoru, se staruésca a-lu sistemisá conformu legii; cáci, salariulu de pana aci, nu-i decát unu modestu onorariu, ce nu resplatesce, pre de ajunsu ostenelele Sale.

La 4. óre, am prestatu esamenulu din clas'a inferióra, cu pruncii si fetele de 6—9 ani, 40 la numeru, dintre cari, 20. copii si fete, s'a afluat cu calificati de a fi promovati in clas'a superióra, pentru anulu scol. viitoru, ceea ce servese dreptu meritu Dlui invetiatoru Euthimiu Bugarin.

Daca, tréb'a scolara — in atinsele comune — va ferge pre cum ni-o oglindara esamenele de estimpu — lupt'a e castigata — terenulu liberu, si in 10 ani poporulu e scosu din noénulu intunerecului.

Activitate si curagiu tuturoru, cu sperantá in viitoru!

Ioanu Tuducescu.

D i v e r s e .

* **Pré Santi'a Sa**, domnulu Episcopu alu Aradului Ioan Metianu a intreprinsu — precum am anuciatu in nrulu fóiei nóstre din 8/20 Iunie — si anulu acest'a indatinatele visitatiuni canonice.

Dupa o calatoria de 9 dile in o parte a protopresviteratului Chisineului si Oradei-mari, a rentorsu Luni'a trecuta sanatosu in mediloculu nostru.

Dupa informatiunile ce posedemu, si dupa cum am vedutu si in alte diarie, Pré Santi'a Sa a fost intempanatu in totu loculu cu mare caldura de poporulu nostru, doiosu a vedé in mediloculu seu pe archiereulu seu — si cu multa bunavointia din partea celorlalte confessiuni, pe unde se aflau si de acestea. La Chisineu Pré Santi'a Sa a fost óspele Altetii Sale, Archiducelui Iosif, la Vadász alu fostulu ministru, baronulu Simonyi, la St. Ana alu dlui avocatulu si asesoru consistorialu, Alessiu Popoviciu, ér in alte locuri alu altoru barbati distinsi fara osebire de confessiune.

Pré Santi'a Sa si-a facutu de programu a celebrá in fiacare di intr'o comuna utreni'a, in alt'a liturgi'a si in a trei'a vecerni'a. a tiené in totu loculu vorbiri catra poporu, si a cercetá scól'a. Acestu programu l'a si esecutatu, visitandu in 9 dile 27 comune.

Dorimu, cá sfaturile Pré Santiei Sale se afe pamentu bine roditoriu in inimile credintiosiloru, si se produca roduri insutite.

* **Advocati noi.** Dilele din urma au depusu censur'a de advocati cu bunu succesu dlui Terentiu Ratiu si Ioan Campeanu. Dorimu celu mai bunu succesu noiloru aperatori ai dreptáti.

* **Doi pitici logoditi.** — Peste câteva dile Bucurescenii vor avea ocaziune de-a vedea doi pitici fórté originali. Este vorb'a de unu june in versta de 31 de ani, anume Enric Wolge, nascutu in Kiel (Germani'a), in greutate numai de 9 1/2 chilograme; si domnisióra Luiza nascuta in Neuminster, in versta de 23 de ani si de-o greutate de 10 chilograme. La prim'a vedere, se pare cui'va cá are înainte-i doi copii mici esiti de abia din léganu; inse observandu-i mai bine, se póte vedea indata, cá suntu adevérati pitici.

* **Romani'a si Bulgari'a.** Diariulu oficiosu „Die Presse“ din Vjen'a reproduce o corespondentia din Bucuresci, in care citimu intre altele si urmatoriele renduri: Diferintiele intre Romani'a si Bulgari'a nu suntu inca aplanate si deja s'a ivitu unu nou obstacolu. Unu comerciantu romanu din Varn'a a fostu insielatu de unu bulgaru cu o suma insemnata de bani. Procesulu intentatu a fostu resolvatu in desavantagiulu pagubasiului, care a mai fostu condamnatu si la plat'a unei sume de bani, amenintiandu-lu cu esecuti'a. Pe basa unei insciintariu trimise din partea guvernului deci catra consulatele romane din Bulgari'a, dupa care nici unu romanu n'are se se supuna nici unei citatii a vre unei autoritati bulgaresci, numitulu comerciantu s'a opusu esecutarei sentintiei, anuciandu despre acésta pe consolulu romanu din Ruscicu, care i-a promis protecti'a cea mai energica. Si fiindcá esecutorii bulgari n'au fostu lasati se intre in cas'a Romanului, ei au petrinsu cu fortia pentru a-lu esecutá; inse fara nici unu rezultat, cáci locuitorii casei i-a gonitu érași afara. Guvernulu aflandu despre acestu incidentu, a invitatu pe consululu generalu romanu din Sofi'a ca se puna acestu nou incidentu in vederea Principelui Alexandru cerendu deplina satisfactie! Acésta noua proba de inimicitie din partea Bulgariloru contra Romaniloru, a produsu o mare indignatiune. „Resb.“

*) **Imperatésa cá gimnasta.** Sub titlulu acest'a i se scrie diariulu „D. Zeitung.“: „Este sciutu ce perfectiune possede imperatés'a (Austriei) in art'a calaritului inca din fraged'a junetia. Mai putienn cunoscentu va fi inse, cá Maiestatea Sa possede in speci-

alu pentru gimnastica o predilectie extraordinara, si ca cultiva art'a acest'a cu patientia at'at de neobosita, inc'at pretutindenea unde curtea petrece mai multu timpu se afla o sc'ola de gimnastica completa spre scopulu acestoru exercitii corporale — asia la palatul din Vien'a, la Schönbrunn, Göllö si la Ischl. Chiaru in calatori'a la Irland'a Maj. Sa, a dusu cu sine unu vagonu plinu cu totu felulu de obiecte de gimnastica. Cá maestru gimnasticu alu Majestatii Sale functiunea Dr. Ludovicu Seeger."

* **Sc'ola de marina.** Ministrulu de resbelu d' gen. Slaniceanu a adressatu o circulara cátra comandantii divisiuniloru teritoriale, prin care declara, cá dorese a infiintá, cá mai curendu, o sc'ola de marina cu copii de versta între 10—12 ani in orasiulu Costantia, care se devina o pépiniéra de mateloti pentru bastimentele maritime ale Romaniei si voindu a preferi pe copii soldatiloru de linia ai dorobantiloru séu qalarasiloru, cari aru fi ramasu orfani din campani'a ultima, róga pe dnii comandanti a cercetá pe teritoriulu divisiiei loru si a-i reportá numerulu acestoru copii, pe cari familiile loru aru voi se i destine acestui serviciu. Acesti copii voru fi crescuti, instruiti si intretienuti in socotéla statului.

* **Museulu din Bucuresti** s'a inavutitu, ne spune „Romanulu,” dilele aceste cu doue busturi de-o mare insemnatate istorica si nationala: bustulu imperatului Traianu si unui Dacu, celu dintain este de marmora de Carara si alu doilea de gypsu, amendeo lucrate de unulu din cei mai celebri sculptori italiani, d. prof. Voss. Aceste lucrari artistice au fostu daruite museului de generosulu d. G. San-Marinu, care si-a propusu se inavutiésca museulu si cu alte obiecte pretiose.

Concursé.

Pentru statiunea invatiatorésca din comun'a **Nimoesci** in inspectoratulu Meziadului, cu care suntu impreunate emolumintele urmatorie:

1. Bani gata 93 fl. v. a.
2. 10 cubule bucate $\frac{1}{2}$ grâu $\frac{1}{2}$ cucurudiu.
3. 6 orgii de lemne.
4. dela tota cas'a unu fuioru.
5. unu cubulu de fasole.
6. veniturile cantonale.
7. doue gradini ale sc'olei spre folosire; si
8. Cuartiru liberu cu 2. chilia.

Doritorii de a ocupá acestu postu suntu avisati a-si trimite recursurile prevedinte cu documintele necesarie **pana in 13. Iulie st. v.** adresate Comitetalui parochialu subscrisulu inspectoru in care di se va tinea si alegerea si in vreo duminéca sau serbatóre a se infacisiá la s. biserica spre a-si areta desteritatea in cantare si tipicu.

Datu in Nimoesci la 4. Iuniu 1880.

Comitetulu parochialu.

Cu seirea mea **Elia Moga** m. p. Inspectoru scolariu.

Pentru statiunea invatiatorésca la sc'ola romana magiara comunala a comunei (Felsölyubkova) **Gornyaljubkova** in comitatulu Severinu.

Emolumentele sunt:

1. 300. fl. v. a. salariu anualu,
2. 16. met. cub. de lemne,
3. locuinta buna si un'a gradina de culiná.

Cei ce dorescu a concurá la acestu postu vacantu suntu indatorati a documénta:

1. Etatea si relegiunea,
2. Studiele absolvate,
3. Capacitatea cascigata de invetiatoriu,
4. Sciinti'a limbiloru,
5. Aplicarea de pana acuma.

Concursele prevedinte cu timbru legalu si adresate cátra Inaltulu Ministeriu reg. ung. pentru cultu si invetiamentu sunt a se subscrerne **pana in 20 Iulie a. c.** la comitetulu administrativu alu comitatului Severin in Caransebesiu.

In fine se observéza cá invetiatoriulu denumitu va avé a provedé si datorintiéle cantorului dupa ritu gr. or. si cumca concursulu trimisu intardiatu séu neinstruatu dupa punctele de susu nu se va luá in considerare.

Din siedinti'a scaunului scolasticu tienuta in (Felsölyubkova) Gornyaljubkova in 15 Iunie 1880.

Kallina Jacob primariu ca presiedinte:

Pre bas'a decisului V. Consistoriu din 26. Septembrie Nr. 441 scol ex 1879 si a ordinatiunei din 9. Aprilie Nr. 172 scol. ex 1880 se escrie de nou concursu pentru ocuparea postulu de adiunctu la sc'ola gr. or. confesionala din comun'a **Vasiov'a** *), protopresbiteratulu Oravitiei, cottulu Carasiului pre langa emeritulu invetiatoriu Iosifu Avramu **pana la 15. Iuliu a. c.**

Emolumentele sunt: 150 fl. v. a. bani, apoi folosirea gradineloru scolii intra si estravilane fiacare de câte $\frac{1}{2}$ de jugeru, 2 jugere de pamentu aratoriu de prim'a clasa, 4 orgii lemne pentru invetiatoriu si sc'ola, si tacsu de 50 cr. dela fiecare inmormentare, speşe pentru conferintiele invetiatoresci 12 fl., 5 fl. pentru scripturistica precum si cuartiru liberu si comod. Aspirantii la acestu postu si voru trimite recursurile instruite conformu dispusetiuniloru statutulu organicu, si adresate respectivulu comitetu parochialu — cátra parintele protopopu tractualu de sc'ole Iacobu Popovicu in Oravitia pana la terminulu prefiptu; avendu fiacare recurentu in vr'o duminéca séu serbatóre a se presentá in biserica locale, spre a se face poporului cunoscutu si spre a-si areta desteritatea in cantari si tipiculu bisericescu.

Nou alesulu adiunctu invetiatorescu va avé a se bucurá dupa mórtea vechiului emeritu invetiatoriu Iosifu Avramu inca de 150 fl. v. a. bani si 1 jugeru de pamentu; éra si pana atuncea dovedindu diligéntia si portare buna va fi intrunu modu corespundietoriu remuneratu de comun'a bisericesca care posedé o fundatiune scolara frumosica.

Vasiova la 29. Maiu 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. protopresbiteru tractualu.

*) Dupa informatiunile ce posedemu, acestu statiué invatiatorésca este un'a in care alegendulu are cele mai frumose prospecte de inaintare in salariu. Dupa mórtea emeritulu invetiatoriu va deveni un'a din cele mai bine dotate statii invatiatoresci, doorece in acest'a comuna prin ingrigirea conducetoriloru ei s'a formatu unu frumosu fondu scolasticu. Red.